

Samrådsredogörelse

Detaljplan för fastigheten Attersta 7:8 (Västra etappen)

Vad är en samrådsredogörelse?

I samrådsredogörelsen sammanställs och kommenteras de skriftliga yttranden som inkom under detaljplanens samrådstid.

Redogörelse för samråd

Detaljplanen var på samråd 25 maj 2023 – 6 juli 2023.

Förändringar av planförslaget

Sedan samrådet har planförslaget bearbetats, bland annat utifrån de ställningstaganden som Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen gjort med utgångspunkt i de synpunkter som inkommit.

De huvudsakliga förändringar som skett är:

- Naturyta har tillkommit vid den norra byggrätten och är avsedd för översvämningsyta.
- E-området för pumpstation har lagts till i planområdets södra del.
- U-områden har lagts till för att säkra ledningar.

Utöver ovan stående har endast mindre ändringar har gjorts.

Sammanställning av inkomna yttranden

Inkomna yttranden, med eller utan synpunkter, som omfattas av sekretess enligt 18 kap. 8 § 1 och 5 p. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) redovisas inte i samrådsredogörelsen.

Yttranden utan synpunkter

Nedan finns en sammanställning av inkomna yttranden utan synpunkter. Dessa redovisas inte närmare i samrådsredogörelsen.

- Navirum Energi AB

Yttranden med synpunkter

Nedan finns en sammanställning av inkomna yttranden med synpunkter tillsammans med en sidhänvisning. I anslutning till respektive yttrande finns Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar redovisad.

- Länsstyrelsen 3
- Teknik och serviceförvaltningen 12
- Region Örebro län 16
- Trafikverket 17
- E.ON Energidistribution AB..... 21
- Nerikes brandkår 23

Personuppgifter

Inför publicering av samrådsredogörelsen på kommunens webbplats så maskeras personuppgifter såsom namn, adresser och fastighetsbeteckningar för privatpersoner.

Om du tar del av samrådsredogörelsen via kommunens webbplats och vill veta vem som lämnat in en viss uppgift hänvisas till möjligheten att begära ut handlingarna enligt offentlighetsprincipen.

Länsstyrelsen

*Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör dagvattenhantering (bl.a. med avseende på skyfall och miljö kvalitetsnormer för vatten), förorenade områden samt trafiksäkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.*

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Dagvattenhantering

Länsstyrelsens synpunkter gällande dagvattenhantering redovisas nedan. Länsstyrelsen önskar en fortsatt dialog och avstämning med kommunen om dagvattenhanteringen inför granskningen av detaljplanen.

Kommunalt verksamhetsområde för dagvatten

I planbeskrivningen anges att "I nuläget är inriktningen att omhändertagandet av dagvattnet ska vara kommunalt". Beräkningar och lösningsförslag i dagvattenutredningen utgår därför från att planområdet ingår i kommunens verksamhetsområde för dagvatten. Om planområdet inte ingår i det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten får det långtgående konsekvenser när det gäller plangenomförandet och dagvattenutredningen behöver då göras om. Det behöver därför tydliggöras hur kommunen avser att säkerställa att området kommer att ingå i det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten innan detaljplanen antas.

På plankartan regleras dagvattenhanteringen på allmän platsmark på ett bra sätt, med bestämmelser för dagvattendiken och -damm (med angiven fördröjningsvolym). Dagvattenhanteringen på kvartersmark har däremot inte reglerats på plankartan, förutom med en bestämmelse om andel genomsläpplig mark (20 procent). Om det blir kommunalt huvudmannaskap för dagvatten kan kommunen ställa krav på rening för att få ansluta till dikes- och dammsystemet. Om det inte blir kommunalt huvudmannaskap kan det finnas ett större behov av reglering på plankartan, det är därmed viktigt att hantera frågan om huvudmannaskapet under planprocessen innan detaljplanen antas.

Höjdsättning och skyfall

Höjdsättningen av området är avgörande för att dagvattenhanteringen ska fungera och den behöver därmed säkerställas på plankartan. Det kommer att krävas stora förändringar av marknivåer inom planområdet för att leda dagvattnet i de nya planerade dikessträckningarna.

Höjdsättningen har även betydelse ur skyfallsperspektiv och behöver regleras både på allmän platsmark och kvarterersmark för att inte riskera skador på bebyggelsen. Det finns ett antal generella principer för höjdsättning i dagvattenutredningen som behöver följas och där det är möjligt säkerställas på plankartan.

Dimensionering av dagvattenhantering

Tillåtet framtida utflöde från planområdet har i dagvattenutredningen enligt begäran från Örebro kommun beräknats med metoden för naturmarksavrinning istället för med den rationella metoden.

Naturmarksmetoden är en enklare beräkningsmetod som här verkar ge ett större utflöde än vad rationella metoden ger för nuvarande markanvändning. Detta innebär att naturmarksmetoden i detta fall ger ett mindre fördröjningsbehov, eftersom den medger ett högre utflöde från dammen. Det behöver förtydligas varför denna beräkningsmetod har använts samt om det har analyserats vilka konsekvenser detta ger, bl.a. när det gäller påverkan på recipienten.

Dagvatten från befintliga verksamheter leds idag igenom planområdet och dagvattenutredningen föreslår att detta i framtiden även leds via det nya västra diket till dagvattendammen. I beräkningarna har det dock antagits att dessa flöden leds förbi dammen. Ställningstagande om detta behöver fattas och nya beräkningar behövs om så kommer att ske.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma Trafikverkets synpunkter om att lösningar gällande hantering av dagvatten inte får innebära påverkan på den statliga väganläggningen. Åtgärder behöver därför vidtas så att utflödet mot statlig väg, till [REDACTED], inte ökar när området är utbyggt, varken hastighets- eller mängdmässigt. Trafikverket anser att kommunen ska ta höjd för 50-årsflöden. Trafikverket accepterar därmed inte en lösning som innebär att mer vatten tillförs i [REDACTED], detta innefattar även vägdikena. Om [REDACTED] ska användas behöver fördröjning ske av mellanskillnad mellan dagens flöde och ett eventuellt ökat flöde. Om detta inte går att lösa, måste vattnet avledas separerat från [REDACTED]. För att placera en ledning inom vägområdet, både längsmed och tvärs allmän statlig väg, krävs tillstånd från Trafikverket enligt väglagen (1971:948).

Dagvattendammen som är säkerställd på plankartan har en minsta fördröjningsvolym på 1700 kubikmeter, vilket överensstämmer med redovisningen i dagvattenutredningen och planbeskrivningen. I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) anges dock ett fördröjningsbehov på 1900 kubikmeter, vilket inte stämmer med övriga redovisningar.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Information om miljö kvalitetsnormer för vatten finns i både planbeskrivning och dagvattenutredning. En förutsättning för ett plangenomförande utan påverkan på miljö kvalitetsnormerna för Täljeån är enligt dagvattenutredningen att dagvattnet renas i två steg; ett första steg med rening av dagvattnet inom kvartersmark till motsvarande bostadsnivå och därefter ytterligare rening på allmän platsmark. Även med detta förslag på rening av dagvatten beräknas utgående mängder av några föroreningar att öka. I dagvattenutredningen görs dock bedömningen att ökningen är obetydande och att miljö kvalitetsnormerna inte riskerar att överskridas. Utredningen tar dock inte upp PFAS, vilket är en problematisk ämnesgrupp som förekommer inom Atleverkets verksamhetsområde, och som också bidrar till att vattenförekomsten ej uppnår god kemiska status.

Bedömningen om planens påverkan gäller alltså under förutsättning att dagvattnet på kvartersmark renas till vad som motsvarar bostadsnivå, vilket innebär att det behöver tydliggöras hur kommunen säkerställer att detta kommer att ske. Hög reningsgrad på dagvatten i kommande miljötillstånd lyfts även i MKB:n som en viktig åtgärd för att inte påverka miljö kvalitetsnormerna. Det är även viktigt att kommunen underhåller dagvattenanläggningarna och även regelbundet följer upp hur reningen fungerar.

Förorenade områden

Enligt planhandlingarna finns en misstanke om förorenings spridning från befintliga verksamheter (Atleverket) in på aktuellt planområde. Genomförda undersökningar påvisar PFAS i grundvattnet och sediment, men i låg balt i förhållande till tillämpade jämförvärden. De preliminära riktvärdena överskrids inte.

Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver kompletteras med ett förtydligande kring misstänkt förorenings lokalisering och spridningsförhållanden i relation till aktuellt planområde. Det behöver även förtydligas om det finns en pågående spridning från Atleverkets verksamhetsområde och i så fall i vilken form och från vilket område. Det behöver även framgå om det i bedömningarna har tagits höjd för risk för fortsatt spridning av PFAS och andra föroreningar in på planområdet och om det kan påverka markens lämplighet framöver. Vidare behöver spridningsförhållanden och grundvattenrörelserna i området framgå i förhållande till planerat område för dagvattendamm.

Kommunen och konsulten har använt preliminära riktvärden som jämförvärden avseende PFAS/PFOS. Arbete pågår på flera myndigheter med nya rikt- och jämförvärden, bl.a. baserat på att EFSA (Europeiska

myndigheten för livsmedelssäkerhet) har skärpt sin bedömning kring säker nivå att få i sig av PFAS4 utan hälsorisker. Livsmedelsverket har därefter beslutat om nytt gränsvärde för PFAS i dricksvatten och Sveriges geologiska undersökning (SGU) har beslutat om nya föreskrifter med tröskelvärden för PFAS i grundvattenförekomster och miljökvalitetsnormer. Statens geotekniska institut (SGI) och Naturvårdsverket genomför översyn över riktvärden för PFAS i mark och grundvatten.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver genomföra kompletterande undersökningar för att kontrollera föroreningsituationen inom området, där analys av PFAS24 behöver ingå för att kunna jämföra med tröskelvärden för PFAS i grundvattenförekomster. I de kompletterande undersökningarna ska hänsyn tas till ny kunskap och nya riktvärden/ tröskelvärden för PFAS, geohydrologin, grundvattenströmningar etc. Kommunen behöver därefter i planhandlingarna revidera bedömning av undersökningarna och även relatera till de nya bedömningarna kopplat till arbetet med nya jämförelsevärden för PFAS.

Kommunens miljöavdelning behöver som tillsynsmyndighet ges möjlighet till delaktighet och att få bemöta planhandlingarna.

Trafiksäkerhet

Detaljplanen möjliggör en ny anslutning mot väg 207 för att trafikförsörja ett nytt verksamhetsområde öster om vägen. Anslutningen medför en fyrvägskorsning på väg 207. Enligt Trafikverket är korsningsutformningen olämplig utifrån trafiksäkerhet, Trafikverket godkänner därför inte förslaget. Trafikverket lyfter att kommunen behöver ta fram en trafikutredning för att utreda och bedöma lämplig korsningstyp, utformning samt kapacitet och effekter på väg 207. Korsningen behöver tillgodose trafiksäkerhet och framkomlighet på den allmänna vägen. Trafikutredningen ska utgå från prognosår 2040 samt områdenas alstrande trafik vid full utbyggnad. Fordonsflöden behöver tydliggöra riktning rörelser mellan områdena samt fördelning norr- / söderifrån då detta påverkar val av korsningstyp och utformning. Både cirkulationsplats och förskjutna trevägskorsning ses som rimligt att studera och jämföra mot varandra utifrån trafikflöden. Det är även viktigt att korsningar inne på sekundärvägnätet placeras med tillräckligt avstånd från väg 207 för att undvika köproblematik som riskerar att påverka väg 207. Trafikverket önskar ta del av trafikutredning och föreslagen lösning innan granskning av detaljplanen.

[REDACTED]

Helhetsperspektiv på dagvatten- och skyfallshantering

I dagvattenutredningen anges att det planeras för ytterligare exploatering av industrier i kommande etapper både öster och söder om planområdet. Länsstyrelsen instämmer i rekommendationen om vidare utredning och samordning för att få ett helhetsperspektiv på dagvatten- och skyfallshanteringen i hela Atterstaskogen (som planområdet är en del av).

Vattenverksambet

Flytt av diken innebär anmälan om eller tillstånd för vattenverksambet. Information om detta finns i dagvattenutredningen, men behöver även framgå av planbeskrivningen.

Naturmiljö

I planbeskrivningen framgår att naturvärdesinventeringen ska kompletteras till granskningen med en kartläggning av eventuella biotoper med generell biotopskydd. Den ska även kompletteras med en undersökning och kartläggning av fågel, grod- och kräldjur. Vidare kommer en noggrannare trädinventering att göras inför granskningen samt en komplettering av naturvärdesinventeringen för dagvattendammen som har strandskydd för att bedöma om den har naturvärdesmässiga kvalitéer.

Länsstyrelsen har i detta skede inga synpunkter att framföra utifrån naturmiljö, utan avvaktar till granskningen av detaljplanen då kompletteringarna enligt ovan är genomförda.

Strandskydd

I anslutning till planområdet finns en dagvattendamm som omfattas av strandskydd som delvis berör planområdet. I planbeskrivningen framgår att kommunen kommer att ansöka om att upphäva strandskyddet för dagvattendammen. Innan dess ska dock en kompletterande naturvärdesinventering genomföras för att bedöma om dammen har naturvärdesmässiga kvalitéer.

En förutsättning för att kunna bebygga den del av planområdet som omfattas av strandskydd är att strandskyddet upphävs genom ansökan till Länsstyrelsen eller i detaljplan, eller att dispens lämnas i samband med bygglov. Länsstyrelsen rekommenderar att strandskyddet hanteras under planprocessen, för att säkerställa att detaljplanen går att genomföra i

enlighet med plankartan.

Gång-, cykel- och kollektivtrafik

I samband med planläggningen önskar kommunen planera för bra möjlighet att välja cykel eller kollektivtrafik istället för bil, vilket är positivt. Det bör dock i planbeskrivningen förtydligas hur kommunen tänker att tillgänglighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik ska lösas. Behovet för oskyddade trafikanter att korsa väg 207 bör fördjupas och passagemöjlighet utredas. Detta bör ses över som en helhet tillsammans med lämplig korsningsutformning för väkanslutning mot väg 207. Det är även viktigt att detaljplanen möjliggör och skapar ytor för åtgärder så som hållplatser och gång- och cykelstråk.

Vidare är det viktigt att studera trafikförsörjning och trafiksäkerhet utifrån eventuella framtida utbyggnadsområden i närområdet för att få ett helhetsgrepp över trafikallsträng och trafiklösningar.

Fornlämningar

Ett genomförande av detaljplanen kommer att beröra ett flertal fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950), vilket innebär att det är förbjudet att utan tillstånd av Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Övriga kulturhistoriska lämningar är inte direkt skyddade enligt kulturmiljölagen, vilket innebär att det inte krävs tillstånd för åtgärder som riskerar att påverka dem. Övriga kulturhistoriska lämningar kan ändå utgöra en viktig del av kulturmiljön i ett område, varför det ofta är önskvärt att visa hänsyn även till sådana typer av lämningar.

För de fornlämningar som berörs har Örebro kommun under våren 2023 ansökt om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Som ett led i en sådan tillståndsprocess kommer arkeologiska förundersökningar att behöva utföras.

En av fornlämningarna, L1982:9120, belägen öster om väg 207, har en tradition knuten till sig. Uppgifter från 1800-talet omnämner att muren är känd som Kung Atles borg, då man trodde att muren utgjorde resterna av en äldre borganläggning. Lämningen utgörs troligen snarare av en hägnadsmur. Den äldre traditionen som är knuten till lämningen har dock ett kulturhistoriskt värde. Det är också sannolikt att det är traditionen om borgen som gett upphov till namnet Atleverken på verksamhetsområdet väster om väg 207. Lämningen med tillhörande tradition är därmed en viktig del av kulturmiljön i området, utöver att vara en lagskyddad fornlämning. Hanteringen av ansökan om tillstånd

till ingrepp i fornlämningen kommer att ske enligt kulturmiljölagen. Med tanke på lämningens värde för områdets kulturmiljö kan det dock övervägas om det finns möjlighet att anpassa detaljplanen, så att delar av lämningen kan bevaras, eller att lämningens värde som kulturmiljö kan tas tillvara på annat sätt.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Dagvattenhanteringen inom planområdet kommer nu vara kommunal varpå det inte kommer vara aktuellt att reglera dagvattenlösningar på kvarteretsmark.

Höjdsättningen av planområdet kommer hanteras genom pågående framtagning av en skyfallsmodellering. Modelleringen beräknas bli klar inför antagandet varpå framtagna höjder kommer inarbetas i planförslaget.

Vad gäller frågan om naturmarksavrinning så har WSP bedömt att naturmarksavrinning ger en troligare bild av det flöde som når nedströms liggande diken i nuläget vid en 10-års-händelse än vad ett 10-års regn med rationella metoden skulle göra. Detta eftersom det för naturmark ofta är längre regn (när marken mättats och avrinningen ökar) som får anses dimensionerande. Sett till följder för recipienten så kommer flödets storlek ut ur föreslagen damm styras av hur högt vattnet dämmer. Det innebär att små regn som ger upphov till små höjningar av vattennivån också blir fördröjda. Detta gäller särskilt i dammar med flacka slänter.

Dagvattnet från Atles verksamhet leds förbi planområdet och den planerade dammen i söder och påverkar således inte dagvattenhanteringen inom planområdet. Dagvatten från Ragn Sells och Gasums fastigheter har tagits med i planområdets dagvattenhantering varpå dammen i söder fått en ökad fördröjningsvolym.

I pågående skyfallsmodellering kommer 50-årsflöde att behandlas. Resultatet från modelleringen kommer visa på om den fördröjning som föreslås är tillräcklig eller om dammens kapacitet behöver höjs ytterligare för att inte påverka kapaciteten på befintliga trummor under riksvägen.

Dammens kapacitet har nu höjts till 2700 kubikmeter, det utifrån att planområdet tar hand om dagvatten från Ragn Sells och Gasums verksamheter.

PFAS tas inte upp inom dagvattenutredningen eftersom dagvattnet från Atleverket leds runt planområdet och inte till dagvattenanläggningarna som föreslås i utredningen.

En kompletterande undersökning av PFAS gjordes under 2024 avseende jord, grundvatten samt sediment, där PFAS28 undersöktes istället för PFAS11. Inga

höga halter detekterades. Inga övriga förörningar har påträffats från Atles och Gasums verksamheter som kan innebära risk för människors hälsa och för djurliv.

Det har tagits fram en trafikutredning som gäller både Attersta västra och östra. I samrådet för Attersta östra fick Trafikverket ta del av denna utredning som även meföljer som bilaga i granskningen av den här detaljplanen. I trafikutredningen lyfts följande:

Vid en framtida kollektivtrafikförsörjning kan hållplatsläget antingen anläggas utmed länsväg, vilket innebär att det kommer med största sannolikhet krävas en planskild passage över Norrköpingsvägen, länsväg 207, på grund av den höga trafikmängden och hastigheten. Vid vägar med referenshastighet >60 km/tim eller där mängden fordon är högre än 4000 ÅDT ska planskildhet beaktas Trafikverket, 2024).

En annan möjlig lösning är att anlägga hållplatslägen inne i området och därmed dra om busslinjen så den går parallellt med länsvägen. Oavsett vart kollektivtrafikförsörjningen för verksamhetsområdet förläggs ska planområdet in/ utfarter och passager utformas trafiksäkert utifrån oskyddade trafikanters målpunkter som finns inom och till/från planområdet. Det ska vara gent och tryggt att vistas i verksamhetsområdet där personbilar och tunga fordon passerar.

Den samlade bedömningen är därför att korsningen kommer fungera bra för nya planområdet och även år 2045 med ökade trafikmängder.

Naturvärdesinventeringen har kompletterats med en kartläggning av eventuella biotoper med generellt biotopskydd och en trädinventering. Den har även kompletteras med en undersökning och kartläggning av fågel, grod- och kräldjur. Artskyddsutredning har gjorts för kräldjur med förslag på kompensationsåtgärder. Slutsatser och förslag på åtgärder från dessa kompletterande utredningar har arbetats in i planhandlingarna.

Då dammen inom Gasums fastighet inte längre bedöms utgöras av strandskydd är frågan inte längre aktuell för detaljplanen.

Teknik och serviceförvaltningen

Teknisk och serviceförvaltningen föreslår att Teknik- och servicenämnden ska lämna följande yttrande över detaljplanen:

Allmänt

- *Planbeskrivningen behöver tydliggöra vad detaljplanen innebär för områdesbestämmelsen som gäller sedan tidigare. I dokumentet står att delar av bestämmelsen kan tas bort vilket kan innebära en risk för Atleverkets fortsatta verksamhet. Med en föränderlig framtid vad gäller avfallshantering (lagkrav, ny teknik och nya fraktioner) så kan detta leda till begränsningar för utvecklingen av verksamhetens uppdrag. Delar av det planområdet är av strategisk betydelse för Atleverkets fortsatta utveckling vilket påkallar behov av en bättre diskussion om vad som ska rymmas i området.*
- *Planbeskrivningen ska kompletteras med att det finns gasledning i Tippivägen som ska beaktas vid genomförandet av detaljplanen.*
- *Genomförandebeskrivningen ska kompletteras med information om att driftkostnaden för allmän plats uppskattas till ca 1 800 000 kr.*

Gator och trafik

- *Tippivägen kommer omvandlas från en enskild väg till allmän plats. Det är viktigt att de funktioner som finns idag tillgodoses när gatan blir allmän och trafikflödena markant kommer att öka. Trafikutredningen behöver ha med trafiksituationen på Tippivägen. Det kan stå kö med fordon på vägen som väntar på att släppas in på Atleverket innan kl. 7. Det kan befaras bli en än längre kö om också fordon som ska in på Stena står och väntar där, så pass att det blir svårt för övrig trafik att komma in till parkering på Atleverket. Det behövs en speciell utredning av Tippivägen och dess 4-vägs korsning behöver förprojekteras innan planen antas för att säkerställa att de funktioner och ytor som krävs ryms inom gatuområdet. I utredningen så behöver det stå klart att inpasseringsgrindarna in till Atleverket inte kan flyttas då vägsystemet hindrar det.*
- *Det framkommer att Amerikavägen ska breddas till 28 meter med GC-väg och svackdiken. I dess nordligaste del så kommer en återvinningsstation placeras på västra sidan vilket påverkar vägens utformning och placering.*

Natur

- *Teknik och servicenämnden anser att remsan längs med Norrköpingsvägen som i planförslaget fått planbestämmelsen NATUR bör planläggas som kvartersmark. I gällande detaljplaner för fastigheterna norr och söder om Tippvägen ligger ytorna mot Norrköpingsvägen som prickad kvartersmark. Ur ett ansvarsperspektiv är det bäst om det är samma förutsättningar som råder längs med hela sträckan.*
- *Det är bra att natuerytorna i södra delen av planförslaget skyddas men vi ser att det finns risk för gränssnittsproblematik mot intilliggande naturområden gällande skötsel eftersom ansvaret fördelas olika inom kommunen beroende på om det är allmän plats, kvartersmark eller ej planlagd mark. Planbeskrivningen behöver förtydligas hur skötseln ur ett helhetsperspektiv ska hanteras.*

Vatten och avlopp

- *För att kunna försörja fastigheterna på den östra sidan om Norrköpingsvägen med dricks- och spillvatten behöver ledningarna placeras i den planerade prickmarken på fastigheterna vilket innebär att plankartan måste uppdateras med en bestämmelse om u-område.*
- *Befintliga ledningar korsar kvartersmark i nordvästradelen av detaljplanen längs med Amerikavägen. Plankartan behöver uppdateras med ett u-område i hörnet alternativt utreda om det går att flytta ledningarna på bekostnad av exploatören.*
- *Plankartan behöver kompletteras med en yta för en spillvattenpumpstation, ytan ska vara 15*3 m och placerad vid vändplanen i den södra delen av detaljplanen på samma sida som dagvattendammen.*
- *Plankartan bör kompletteras med en fördröjningsvolym/per ha hårdgjord kvartersmark för att säkra fördröjning inne på fastighet.*
- *Dagvattenutredning föreslår även att öka kravet på 20% genomsläppliga ytor till 25–30% för att säkerställa att tillräckliga ytor finns för dagvattenhantering inom fastighet. Detta bör ändras på plankartan.*
- *Under ytvatten på sid 31 ifrågasätts behovet av rening ned till bostadsnivå men används argumentet att industrimarken ska renas ned till motsvarande villakvarter som en avgörande faktor för att MKN ska hållas. Det frambålls också att då olika verksamheter orsakar olika*

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

De verksamheter som kommer etablera sig inom planområdet utgör ingen risk för Atleverkets verksamhet. Västra delen av planområdet är reserverat för Atles utveckling. Stenas nya etablering är i samklang med den verksamhet som bedrivs inom Atle. Det som kvarstår är en potentiell tomt söder om Stenas, där kan en industriverksamhet etablera sig som möjligtvis inte hanterar återvinning, utan en annan form av verksamhet. På det hela taget innebär inte planen en risk för Atleverkets fortlevnad.

Text om att det finns gasledning i Tippvägen har lagts till i planbeskrivningen.

Uppgift om driftskostnad för allmän plats har lagts till i genomförande beskrivningen.

En trafikutredning har tagits fram där det framgår att planområdet inte kommer orsaka trafikbelastning på Tippvägen. Det kommer kunna uppstå viss köbildning men som inte påverkar i stort. VAP har tagit fram en förprojektering för Amerikavägen och hur den ansluter mot Tippvägen. Korsningspunkten hamnar nu så att den inte inverkar på Atleverkets inpasseringsgrindar.

Amerikavägen dragning har ändats i vägens norra del så att den har förflyttats något åt öster.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen vidhåller om att det ska vara naturmark längs Norrköpingsvägen i detta läge då det är en lång exponeringssträcka som riskerar att bli utan vegetation och med betongmurar eller annan form av skydd ut mot vägen. Norrköpingsvägen är en viktig infartsled till centrala Örebro och det är positivt om den upplevs med gröna inslag som kan dämpa exponeringen av industriverksamheter som inte innebär ett skyltläge.

Den del av planområdet som i samrådet var öster om Norrköpingsvägen har plockats bort och blivit en egen detaljplan (Attersta östra). Varpå inget u-område behövs i den här detaljplanen.

Befintlig vattenledning säkras nu inom u-område väster om Amerikavägen.

Yta för teknisk anläggning har avsatts för en pumpstation i anslutning till naturytan i söder enligt önskat läge.

Genomsläpplighetsgraden har ändrats till 30 %, kopplat till bestämmelsen b1.

Amerikavägen har förprojekterats av VAP. I förprojekteringen har vägen höjdsatts, vilket kommer fungera som ett underlag för den skyfallsmodellering som är under framtagande av WSP. Skyfallsmodelleringen kommer resultera i höjdsättning av kvartersmarken så att avrinningen sker mot Amerikavägen och dess nivå [REDACTED]

[REDACTED] *Krävs djupare diken kan vägområdet behöva breddas.*” Detta är inte längre aktuellt då den östra delen har tagits bort från den här detaljplanen. Bestämmelse om höjd på färdigt golv som ska gälla för kvartersmarken kommer kompletteras med inför antagandet av detaljplanen när skyfallsmodelleringen är klar och inarbetad i dagvattenutredningen.

Några groddjur har inte påträffats inom planområdet. Däremot har skogsödda påträffats. Deras potentiella boplatser i form av stenrösen kommer flyttas och läggas inom naturområdet i sydvästra delen där även dammen kommer anläggas.

Region Örebro län

Örebro kommun har fört en dialog med Region Örebro län under planens framtagande. Dialogen har berört förutsättningarna att trafikera området med kollektivtrafik. Resultatet av denna dialog speglas väl i planförslaget.

Trafiken har dock förändrats sedan planen arbetades fram varför den linje som kör längs Norrköpingsvägen nu benämns 807. Alltså inte 724 och 727.

Planhandlingarna behöver i detta avseende justeras.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Då Norrköpingsvägen inte längre trafikeras av kollektivtrafik som skulle kunna stanna vid planområdet är det inte längre aktuellt att planlägga för nya hållplatser eller säker passage under Norrköpingsvägen. Detaljplanen förhindrar inte en framtida utbyggnad för kollektivtrafiken, beroende på om kollektivtrafik tillkommer på Norrköpingsvägen eller genom planområdet.

Trafikverket

Samråd gällande detaljplan för Attersta 7:8 med flera, Örebro kommun

Syftet med detaljplanen är att planlägga för industriändamål, med inriktning på miljöfarliga eller störande verksamheter och en mindre del verksamhetsändamål för lager. Målet är att samla likvärdiga verksamheter inom det etablerade industriområdet Atterstaskogen och samtidigt kunna frigöra centralt belägna industrifastigheter i centrala Örebro, i lägen där översiktsplanen föreslår bostadsutveckling, och erbjuda nya lägen för dessa verksamheter i stadens utkant inom aktuellt planområde. Vidare är syftet att säkra Atleverkets möjlighet till framtida expansionsyta samt säkerställa natur- och kulturvärden kopplat till gården Björneborg i planområdets södra del.

Trafikförsörjning

Trafikverket är väghållare för väg 207 som gränsar till det västra och östra planområdet. Detaljplanen möjliggör ny anslutning mot väg 207 för att trafikförsörja det nya verksamhetsområde öster om vägen. Anslutningen placeras mitt för befintlig anslutning väster om väg 207 och medför en fyrvägskorsning på vägen. Trafikverket bedömer att korsningsutformningen är olämplig utifrån trafiksäkerhet och godkänner inte planförslaget. Trafikverket anser att kommunen behöver ta fram en trafikutredning för att utreda och bedöma lämplig korsningstyp, utformning samt kapacitet och effekter på väg 207. Korsningen behöver tillgodose trafiksäkerhet och framkomlighet på den allmänna vägen. Trafikutredningen ska utgå från prognosår 2040 samt områdenas alstrande trafik vid full utbyggnad. Fordonsflöden behöver tydliggöra riktning rörelser mellan det västra och östra området samt fördelning norr/söderifrån då detta påverka val av lösning. Både cirkulationsplats och förskjutet trevägskorsning ses som rimliga lösningar att studera och jämföra mot varandra. Det är även viktigt att korsningar inne på sekundärvägnätet placeras med tillräckligt avstånd från väg 207 för att undvika köproblematik som riskerar påverka väg 207. Trafikverket önskar också lyfta vikten att strategiskt planera för och utreda trafikförsörjning för tillkommande utbyggnadsområden i närområdet. Det är angeläget att ta ett helhetsgrepp gällande trafikallsträng och påverkan som en framtida utbyggnad utanför planområdet kan generera vid val av trafiklösningar. Detta innefattar även planering för gång och cykel samt kollektivtrafik.

Trafikverket önskar ta del av trafikutredning och föreslagen lösning innan granskning av detaljplanen. Trafikverket vill tydliggöra att samtliga åtgärder på det statliga vägnätet med anledning av detaljplanen ska bekostas av kommunen. Detta innefattar också Trafikverkets kostnader för framtagande av eventuell vägplan och projektledning. Avtal mellan kommunen och Trafikverket om finansiering och genomförande behöver vara undertecknade innan kommunen antar planen.

Strax söder om det västra planområdet går allmän statlig väg 51. I planbeskrivningen anges att anslutningar från riksväg 51 mot det södra och östra området idag sker via en fyrvägs korsning som minskar risk vid vänstersväng då fordon korsar rakt över vägen. Befintlig anslutning på väg 51 är inte utformad för att trafikförsörja planområdet och korsningen ska inte användas för in- eller utfart för denna trafik. Detta behöver förtydligas i planen.

Oskyddade trafikanter och kollektivtrafik

I samband med planläggningen önskar kommunen planera för bra möjlighet att välja cykel eller kollektivtrafik i stället för bilen vilket Trafikverket välkomnar. Trafikverket ser behov av att förtydliga i planbeskrivningen hur kommunen tänker att tillgänglighet för gång och cykel ska lösas, samt kollektivtrafik. Behovet för oskyddade trafikanter att korsa 207an bör fördjupas och passagemöjlighet utredas. Lösningar bör ses över som en helhet tillsammans med lämplig korsningsutformning för väganlutning mot väg 207. Det är viktigt att detaljplanen möjliggör och skapar ytor för åtgärder så som hållplatser och gång- och cykelstråk. Samtliga åtgärder på det statliga vägnätet ska finansieras av kommunen.

Dagvatten

En dagvattenutredning är framtagen. Från området öster om väg 207 föreslås dagvattnet ledas via trummor under vägen. Först genom en befintlig trumma i norra delen, vidare via befintligt dike norr om Ragn Sells nuvarande fastighet och sedan söderut till Amerikavägen samt till en damm. Vidare föreslås en ny trumma anläggas under väg 207 från södra delen av det östra området i höjd med södra delen på Swedish biogas fastighet och sedan via diket inom naturytan samt vidare till Amerikavägen.

Trafikverket vill uppmärksamma att lösningar gällande hantering av dagvatten inte får innebära påverkan på den statliga väganläggningen. Åtgärder behöver vidtas så att utflödet mot statlig väg, till [REDACTED], inte ökar när området är utbyggt, varken hastighets- eller mängdmässigt. Trafikverket anser att kommunen ska ta höjd för 50-årsflöden. Trafikverket accepterar därmed inte en lösning som innebär att mer vatten tillförs i [REDACTED], detta innefattar även vägdikena. Trafikverket anser att utredningen behöver kompletteras med uträkningar som tar höjd för 50-årsflöden och redovisa fördröjningsåtgärder som är dimensionerade att hantera skillnaden mellan utflödet innan respektive efter utbyggnad. Om detta inte går att lösa, behöver vattnet avledas separerat från Trafikverkets anläggning (i egna ledning t.ex.). För att placera en ledning inom vägområdet, både längsmed och tvärs allmän statlig väg, krävs tillstånd från Trafikverket enligt väglagen (1971:948).

Luftfart

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Fortsatt arbete

Trafikverket ser behov av fortsatt dialog med kommunen gällande detaljplanens utformning. Trafikverket önskar ta del av trafikutredning och föreslagen korsningsutformning för anslutning mot väg 207 innan granskning av detaljplanen. Finansiering av åtgärder på det statliga vägnätet som detaljplanen medför ska bekostas av kommunen, avtal behöver tecknas mellan kommunen och Trafikverket kring detta innan planen antas.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Det har tagits fram en trafikutredning som gäller både Attersta västra och östra. I samrådet för Attersta östra fick Trafikverket ta del av denna utredning som även medföljer som bilaga i granskningen av den här detaljplanen. I trafikutredningen lyfts följande:

Vid en framtida kollektivtrafikförsörjning kan hållplatsläget antingen anläggas utmed länsväg, vilket innebär att det kommer med största sannolikhet krävas en planskild passage över Norrköpingsvägen, länsväg 207, på grund av den höga trafikmängden och hastigheten. Vid vägar med referenshastighet >60 km/tim eller där mängden fordon är högre än 4000 ADT ska planskildhet beaktas (Trafikverket, 2024).

En annan möjlig lösning är att anlägga hållplatslägen inne i området och därmed dra om busslinjen så den går parallellt med länsvägen. Oavsett vart kollektivtrafikförsörjningen för verksamhetsområdet förläggs ska planområdet in/utfarter och passager utformas trafiksäkert utifrån oskyddade trafikanters målpunkter som finns inom och till/från planområdet. Det ska vara gent och tryggt att vistas i verksamhetsområdet där personbilar och tunga fordon passerar.

Den samlade bedömningen är därför att korsningen kommer fungera bra för nya planområdet och även år 2045 med ökade trafikmängder.

Planbeskrivningen har uppdaterats med mer beskrivning angående hur gång och cykel ska lösas inom planområdet och genom framtida kopplingar från planområdet.

Då Norrköpingsvägen inte längre trafikeras av kollektivtrafik skjuts frågan om kollektivtrafikförsörjning till och från planområdet på framtiden. Detaljplanen tar dock höjd för detta och omöjliggör inte en framtida utbyggnad för kollektivtrafik.

Då det östra området har kopplats bort från det här planförslaget och blivit en egen detaljplan (Attersta östra) så innebär det inte längre att dagvatten från det

området kommer ledas under Norrköpingsvägen och belasta den vägtrumma som finns.

I pågående skyfallsmodellering kommer 50-årsflöde att behandlas. Resultatet från modelleringen kommer visa på om den fördröjning som föreslås är tillräcklig eller om dammens kapacitet behöver höjs ytterligare för att inte påverka kapaciteten på befintliga [REDACTED].

E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och följande synpunkter.

Inom planområdet har E.ON [REDACTED] se bifogad karta.

Markkablar

E.ON har beställt inmätning av [REDACTED] och återkommer så fort inmätningen är klar med en ny karta, vilket tyvärr kan dröja

Oavsett om markkablar är inmätta eller ligger i osäkert läge så måste kablarnas läge säkerställas innan markarbete påbörjas. Kabelvisning beställs kostnadsfritt i fält via ledningskollen.se eller via vårhemsida: www.eon.se/privat/kundservice/skydda-ledningar-och-djur/grava-nara-ledning.html

För elledning i mark får byggnad eller annan anläggning inte utan ledningsägarens medgivande och lämnade instruktioner uppföras på närmare avstånd än 3 meter från markkabeln. Inte heller får utan ledningsägarens medgivande upplag anordnas eller marknivån ändras ovanför markkabeln, så att reparation och underhåll försvaras.

För att [REDACTED] ska vara förenlig med detaljplanen yrkar E.ON på att det i plankartan inom kvartersmark sätts ut ett 4 meter brett u-område med [REDACTED] i mitten. Den restriktion i markanvändningen som egenskapsbestämmelsen medför bör redovisas i planbestämmelserna. E.ON föreslår följande formulering i planbestämmelserna vid beteckningen u: "Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar. Inom området får inte bedrivna verksamhet eller vidtas åtgärd som kan hindra eller försvåra bibehållandet av elektriska starkströmsanläggningar". se förslag u-område på bifogad karta

För att planen ska kunna genomföras krävs ombyggnad av E.ONs anläggningar. E.ON fastslår att det är av yttersta vikt att ett nära samarbete etableras tidigt mellan kommunen och E.ON i den fortlöpande detaljplansprocessen för att kunna komma fram till en möjlig lösning. Detta skall vara löst innan planen går vidare till granskning. I bifogad karta har vi endel förslag och ändringar. För samråd och fortsatt diskussion om lämpliga placeringar av E.ONs anläggningar kontakta [REDACTED]

I planbeskrivningen Teknisk försörjning finns följande skrivning vilket vi tycker är bra: Elnätet behöver byggas ut inom planområdet. Det finns en bestämmelse om tekniska anläggningar för transformatorstationer (E1) får finnas inom varje byggrätt på plankartan. Transformatorstationer bör vara i dimensioneringen tio gånger tio meter. Utöver det ska ett säkerhetsavstånd på fem meter från brännbar byggnad eller brännbart upplag finnas. E:ON vore tacksamma om skrivelsen gällande storlek och säkerhetsavstånd också kan återfinnas i plankartan

I samma stycke skriver ni följande: Den befintliga elledning och dess läge som finns i den östra större delen av planområdet, väster om Norrköpingsvägen säkras inom användningsyta för natur. Vi är tacksamma över skrivelsen och att ledningen kan ligga kvar i befintlig sträckning men E:ON vore tacksamma för en liten remsa prickmark längst med industrimarken för att säkerställa säkerhetsavstånd för vår ledning, se förslag på bifogad karta.

Eventuella kostnader i samband med planens genomförande så som flyttning/ ombyggnation eller skada av E.ONs anläggning bekostas av exploitören, vilket bör framgå av genomförandebeskrivningen.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Planhandläggaren har haft dialog med E.ON om de synpunkter som lämnades i samrådet. De mellanspänningskablar som kopplar till befintliga bostäder inom planområdet kommer tas bort då befintliga bostäder kommer avvecklas i samband med utbyggnaden av planområdet.

Den ledning som idag ligger där nya dragningen av Amerikavägen föreslås i planen kommer att behöva flyttas och anpassas till den nya dragningen. Kommunen kommer bekosta flytt av befintlig ledning. Det framgår i genomförandebeskrivningen.

Det är inte möjligt att reglera storlek på E-området eller säkerhetsavstånd kopplat till användningen E1. Information om att 10x10 område behövs och säkerhetsavstånd på fem meter säkerställs i planbeskrivningen och genomförandebeskrivningen.

Det har lagts till en remsa prickmark med u-bestämmelse i norra delen av den östra större byggrätten för att säkra åtkomst till den ledning som är inom området med natur.

Nerikes brandkår

Efter att ha tagit del av ovanstående handlingar vill Nerikes Brandkår framföra följande:

1. Utifrån att syftet med detaljplanen är att planlägga för industriändamål med inriktning på miljöfarliga eller störande verksamheter bör kommunen ha en plan för att tillgodose en säker brand- och släckvattenhantering i fortsatt planarbete.

Brandvatten är det vatten som används för att släcka en brand, och släckvatten är det vatten som avrinner efter släckningen. Om det inte finns tillräckligt med vatten till brandbekämpning inom området medför det att insatsen kan försvåras och därmed ta längre tid än nödvändigt, likväl om det inte finns förutsättningar att ombänderta släckvatten finns det en risk att det förorenar miljön och bidrar till risker för dricksvattenförsörjningen.

Nerikes Brandkårs erfarenhet från bränder inom liknande verksamheter är att tillgång till brandvatten med mycket höga flöden har stor betydelse för hur lång tid det tar innan insatsen kan avslutas. Men även om förutsättningarna är goda är det ett rimligt antagande att en insats inom den här typen av verksamhet sträcker sig över flera dygn snarare än timmar.

I fortsatt arbete kan publikation från Svenskt Vatten, P114 Distribution av dricksvatten, som övergripande beskriver vattendistribution men även omfattar vatten till brandsläckning, samt rapport, Planering för brand- och släckvatten nr 2021–16, som syftar till att utveckla en tydlig och enkel form för planering av brand- och släckvattenhantering, fungera som vägledning. Frågor avseende kapacitet och utformning bör kommuniceras med Nerikes Brandkår.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att planera för brand- och släckvatten och säkerställa att det finns tillräckligt med vatten och lämpliga brandposter för räddningstjänstens behov. Placering av brandposter och krav på vattenflöde bör göras i nära samarbete mellan kommunens VA-huvudman och räddningstjänsten vilket lämpligast hanteras vid genomförandet av detaljplanen.

Angående synpunkten om att ta fram en plan för brand- och släckvattenhantering låter det sig inte göras inom ramen för detaljplanen men förvaltningen tar med sig frågan då den behöver hanteras i ett större sammanhang.

Hanna Bäckgren
Enhetschef Detaljplan

Anders Pernefalk
Planarkitekt